

Integrale Veiligheidsanalyse gemeente Heerenveen

Rapportage t.b.v. prioritering voor IVP 2023-2026 gemeente Heerenveen

Inhoudsopgave

Inleiding	p. 3
1. Veiligheidsveld 1: <i>Veilige woon- en leefomgeving</i>	p. 4
Veiligheidsproblematiek: beeld, hoofdlijn, aandachtspunten, mogelijke prioriteiten veiligheidsveld 1	
2. Veiligheidsveld 2: <i>Bedrijvigheid en veiligheid</i>	p. 5
Veiligheidsproblematiek: beeld, hoofdlijn, aandachtspunten, mogelijke prioriteiten veiligheidsveld 2	
3. Veiligheidsveld 3: <i>Jeugd en veiligheid</i>	p. 6
Veiligheidsproblematiek: beeld, hoofdlijn, aandachtspunten, mogelijke prioriteiten veiligheidsveld 3	
4. Veiligheidsveld 4: <i>Fysieke veiligheid</i>	p. 6
Veiligheidsproblematiek: beeld, hoofdlijn, aandachtspunten, mogelijke prioriteiten veiligheidsveld 4	
5. Veiligheidsveld 5: <i>Integriteit en veiligheid</i>	p. 7
Veiligheidsproblematiek: beeld, hoofdlijn, aandachtspunten, mogelijke prioriteiten veiligheidsveld	
6. Prioriteiten en overige strategische thema's voor het nieuwe IVP	p. 8
Samenvatting	p. 10

Inleiding

Deze rapportage bevat de uitkomsten van de veiligheidsanalyse ter voorbereiding van het nieuwe Integrale Veiligheidsplan (IVP) 2023-2026 van de gemeente Heerenveen. Deze vormt de basis voor de selectie van prioriteiten en overige thema's voor het nieuwe IVP. In deze veiligheidsanalyse is het huidige lokale veiligheidsbeeld geanalyseerd. Daarnaast zijn de aandachtspunten en de ontwikkelingen die op de gemeente afkomen beschreven.

Veiligheidsrisico's kunnen naast lokale problematiek ook regionale oorzaken hebben. Daarom wordt in deze Veiligheidsanalyse ook aandacht besteed aan de regionale problematiek zoals vastgesteld in het Regionaal Beleidsplan Veiligheid 2020-2023, Noord-Nederland, Eenheid Zuid Oost Fryslân. Het resultaat is een integraal tot stand gekomen lokaal veiligheidsbeeld, waarin rekening wordt gehouden met landelijke en regionale ontwikkelingen.

Het nieuwe IVP is aan de hand van de VNG-methode Kernbeleid Veiligheid voorbereid. In de interviews die zijn gehouden met de belangrijkste kernpartners veiligheid, politie en OM, en die met collega's van aanpalende terreinen zorg, wijkaanpak, maar ook met andere ketenpartners, zoals het jongerenwerk, is aan de hand van deze methode informatie opgehaald. Leidend in dit Kernbeleid Veiligheid is de benadering van integrale veiligheid aan de hand van vijf veiligheidsvelden: (1) Veilige woon- en leefomgeving, (2) Bedrijvigheid en veiligheid, (3) Jeugd en veiligheid, (4) Fysieke veiligheid en (5) Integriteit en veiligheid. Deze velden vormen de vijf hoofdstukken van deze rapportage.

De veiligheidsthema's zijn als volgt opgebouwd:

- Korte uitleg van het veiligheidsthema.
- Veiligheidsproblematiek: cijfermatig beeld, indien aanwezig (Politiecijfers, Veiligheidsmonitor en overig cijfermatig materiaal).
- Huidige veiligheidsproblematiek: hoofdlijn op basis van de cijfers indien aanwezig, kwalitatieve verdieping door interne en externe professionals en experts, en bevindingen van de gemeentelijke werkgroep Integrale Veiligheid.
- Uit bovenstaande voortvloeiende algemene en specifieke aandachtspunten.

Toepassing Kernbeleid Veiligheid

De VNG-methode Kernbeleid Veiligheid is als basis gebruikt voor het opstellen van de veiligheidsanalyse en het nieuwe IVP. Gebleken is dat nog niet alle veiligheidsvelden en –thema's even volledig in beeld zijn en dus uitgebreid geanalyseerd konden worden. Ook speelt mee dat de gemeente Heerenveen een relatief veilige gemeente is, waardoor niet alle problematiek aan de orde is die voor andere gemeenten wel spelen. Door deze opzet, en afstemming met de ambtelijke werkgroep, monitoring en veiligheidsdiscussie met ketenpartners en de uitkomsten van de integrale veiligheidsmonitor, is de verwachting dat deze rapportage de komende jaren zal uitgroeien tot een vollediger veiligheidsbeeld.

In hoofdstuk 1 tot en met 5 worden de vijf veiligheidsvelden uitgewerkt. Per veiligheidsveld worden behandeld:

- a. de kenmerken van het veiligheidsbeeld op basis van beschikbare cijfers; dit betreft hoofdzakelijk politiecijfers en resultaten van de integrale veiligheidsmonitor (inwoners-enquête);
- b. hoofdlijnen en aandachtspunten in het veiligheids- en risicobeeld, op basis van zowel de cijfermatige analyse als kwalitatieve verdieping/oordelen van professionals/experts;
- c. accenten en aandachtspunten in de 'lopende' aanpak;
- d. landelijke, regionale en lokale ontwikkelingen;
- e. mogelijke prioriteiten voor het nieuwe IVP op basis van a t/m d.

In hoofdstuk 6 wordt de overall-conclusie getrokken: welke prioriteiten zijn aan te bevelen voor het nieuwe IVP? Op welke gronden? Welke overige veiligheidsthema's (met een going concern-karakter) dienen in het IVP te worden opgenomen?

1. Veiligheidsveld 1: *Veilige woon- en leefomgeving*

In dit veiligheidsveld staan de veiligheid en leefbaarheid in de ‘alledaagse woon- en leefomgeving’, in de wijk, de buurt en de straat centraal. Hoofdthema’s zijn sociale kwaliteit, fysieke kwaliteit, objectieve veiligheid en subjectieve veiligheid.

In 2021 waren er 711 incidenten van overlast door verwarde personen. Dit is fors meer dan in het jaar 2018 waar toen het aantal meldingen 402 bedroegen. Uit de 8-maandenrapportage van de politie is het aantal meldingen voor 2022 tot nu toe (15 november 2022) 384 meldingen. Het lijkt er dus op dat het aantal meldingen van overlast door verwarde personen weer op het ‘normale’ niveau van voor 2019 komt te liggen.

Het aantal incidenten van overlast door personen met verward gedrag kent wel een (lichte) stijging in de afgelopen jaren. Deze stijging is ook zichtbaar op het regionale niveau van de Eenheid Zuidoost Fryslân. Toch geven de inwoners van de gemeente Heerenveen in de integrale veiligheidsmonitor aan dat sociale overlast de minst voorkomende vorm is van overlast in de buurt. Waar inwoners relatief de meeste overlast van ervaren zijn andere buurtbewoners.

De sociale cohesie in de gemeente Heerenveen is sterker dan gemiddeld in Nederland. Uit de integrale veiligheidsmonitor is gebleken dat met name in de omgeving van de dorpen Jubbega, Akkrum, Nes en Aldeboarn en in de wijk Heerenveen-Noord de sociale cohesie goed is. Inwoners van de gemeente Heerenveen vinden over het algemeen dat mensen in de buurt op een prettige manier met elkaar omgaan en durven bij afwezigheid de huissleutel aan de burens te geven, hierover zijn ze meer tevreden dan gemiddeld in Nederland. Het centrum van Heerenveen scoort wel minder op het gebied van leefbaarheid en sociale cohesie dan het gemiddelde van de gemeente.

Zowel politie als VNN geven aan dat er een stijging merkbaar is van het drugsgebruik in de horeca en onder jongeren. De overlast door jongeren was door de coronapandemie in 2020 fors gestegen (van 311 in 2019 naar 510 in 2020, naar 537 in 2021). Voor 2022 zien we uit de 8-maandenrapportage van de politie dat het aantal meldingen jeugdoverlast weer dalen (naar 343), meer in de richting van het aantal van 2019.

Inwoners van de gemeente Heerenveen zijn ook bovengemiddeld tevreden met fysieke voorzieningen in hun buurt, zoals straatverlichting, en het onderhoud van stoepen en straten. Inwoners van de gemeente Heerenveen zijn het minst positief over voorzieningen voor jongeren. Ruim de helft van de inwoners van de gemeente Heerenveen is van mening dat de gemeente zich inzet voor de leefbaarheid en veiligheid in hun buurt. Ruim vier op de tien inwoners vinden dat de gemeente de buurt informeert over de aanpak van leefbaarheid en veiligheid en dat de gemeente de buurt ook betreft bij deze aanpak. Ongeveer een op de zes inwoners van de gemeente Heerenveen vindt dat de handhavers in hun woonbuurt hun best doen.

Het aantal incidenten van overlast door personen met verward gedrag is, zoals eerder aangegeven de afgelopen jaren, met name in de coronajaren 2020 en 2021 sterk toegenomen, waarna we in 2022 weer een afname zien van het aantal meldingen naar het niveau van voor 2019. Regionaal is sprake van een blijvend stijgend aantal meldingen. In het Regionaal Beleidsplan Veiligheid 2020-2023, Noord-Nederland, is de aanpak van overlast en/of criminaliteit door personen met verward gedrag daarom als prioriteit benoemd, omdat dit thema aandacht blijft vragen van de ketenpartners. Met name is de verbinding tussen veiligheid en zorg van belang en dat deze verbinding effectief is. Positief is dat er in de gemeente Heerenveen een goede structuur ligt in het outreachend werk met de Wijk-ggders en dat er sprake is van een goed lopend netwerk.

Personen met verward gedrag zijn vaak mensen met een beperking (psychiatrie, dementie, autisme, licht verstandelijke beperking) die zorgmijddend zijn, zich niet begrepen voelen of niet als zodanig worden herkend. Ook ouderen die langer thuis moeten wonen en aan het dementeren zijn, kunnen verward gedrag op straat laten zien. Sinds 1 januari 2021 heeft een verdere “doordecentralisatie” plaatsgevonden van de maatschappelijk zorg waarbij mensen die beschermd wonen en in de

maatschappelijke opvang verblijven, zoveel mogelijk “gewoon thuis” gaan wonen in de gemeente van herkomst en daarin ondersteund worden door ambulante begeleiding. De gemeente Heerenveen kent relatief veel Beschermd Woonvormen. In de Beschermd Woonvormen worden daarnaast niet alleen personen uit de regio opgevangen, maar ook steeds meer personen van buiten de regio, met name vanuit de Randstad.

Deze doelgroep heeft te maken met complexe en meervoudige vragen op verschillende leefgebieden en soms ook zorgdomeinen. Gelet op het huidige rijksbeleid is het duidelijk dat de ambulantisering zal blijven voortduren. Om te zorgen voor een ‘zachte landing’ van ‘beschermd wonen’ naar ‘zelfstandig wonen’ zullen er voldoende sociale huurwoningen moeten zijn. De doelgroep die de gemeente moet huisvesten is bij uitstek een doelgroep die om lage huren vraagt.

Huiselijk geweld, waaronder kindermishandeling, is de meest voorkomende vorm van geweld en komt voor in alle lagen van de bevolking en heeft vaak grote en levenslange gevolgen voor de betrokkenen. In alle regio's wordt gewerkt aan een nieuwe regiovisie huiselijk geweld en kindermishandeling (HGKM). In deze regiovisies worden doelstellingen uitgewerkt in verschillende uitgangspunten of elementen die als basis dienen voor de aanpak van HGKM. Het aantal meldingen met betrekking tot problemen achter de voordeur is in de gemeente Heerenveen licht gedaald, evenals het aantal huisverboden.

Het aantal woninginbraken in de gemeente Heerenveen is de afgelopen jaren eveneens gedaald. De aanpak hebben we geïntegreerd binnen onze reguliere processen. Hiermee hebben we de structurele aandacht voor dit veiligheidsthema geborgd.

Cybercrime/ Digitale veiligheid is criminaliteit waarbij ICT zowel het middel als het doelwit is. In de Veiligheidsmonitor geeft 17% van de inwoners aan slachtoffer te zijn geworden van cybercrime. Ze zijn vooral slachtoffer van hacken en van koop- of verkoopfraude via internet. In het RBP 2020-2023, Noord-Nederland is de aanpak van cybercrime/digitale veiligheid geprioriteerd. Als speerpunten wordt onder meer bewustwording ontwikkelen bij inwoners en ondernemers over de risico's op cybergebed door het inzetten op preventie, het benadrukken van de eigen verantwoordelijkheid daarin, en het stimuleren en faciliteren van burgerinitiatieven gericht op het voorkomen van slachtofferschap.

Mogelijke prioriteiten

- Effectieve verbinding zorg en veiligheid
- Leefbaarheid en veiligheid in de eigen woonbuurt
- Overlastgevende en verwarde personen
- Digitale veiligheid

2. Veiligheidsveld 2: Bedrijvigheid en veiligheid

In dit veiligheidsveld staat ‘sociale onveiligheid’ rond verschillende vormen/locaties van bedrijvigheid centraal. Op winkelgebied, bedrijventerreinen, evenementen en veilig toerisme zijn uit de gehouden interviews met betrokken partijen geen bijzonderheden naar voren gekomen. Ook uit de cijfers van de politie en uit de veiligheidsmonitor komen geen aandachtspunten voor deze thema's naar voren. Op deze thema's zijn in de gemeente Heerenveen al goede samenwerkingsverbanden, waar we mee door zullen gaan. Voor de bedrijven is er de samenwerking in de vorm van een Keurmerk Veilig Ondernemen –Bedrijventerreinen. Bij evenementen zijn op basis van het huidige IVP al goede stappen gezet, waardoor we op dit moment geen directe risico's en/of aandachtspunten zien. Wel vraagt het centrum van Heerenveen speciale aandacht. Als het gaat om de leefbaarheid in het centrum van Heerenveen scoort deze lager dan het gemeentelijke gemiddelde. Dat geldt ook voor de sociale cohesie in dit deel van de gemeente. Tevens hebben de coronamaatregelen ervoor gezorgd dat er intensiever gewerkt moest worden aan een veilige horeca. Er was meer afstemming en overleg nodig. Ook was er sprake van de zogenaamde knaldrang door jongeren in de horeca in het centrum

van Heerenveen. Dit uitte zich in meer alcohol- en drugsgebruik in de horeca en door jongeren, met de daarbij horende (gewelds)incidenten.

Mogelijke prioriteiten:

- Veilig uitgaan in centrum Heerenveen
- Overlast door drugsgebruik in horeca en onder jongeren

3. Veiligheidsveld 3: *Jeugd en veiligheid*

In dit veiligheidsveld staan veiligheidsvraagstukken in relatie tot jeugd centraal. Te onderscheiden veiligheidsthema's zijn: 1) jeugdoverlast en jeugdproblematiek en 2) jeugd, alcohol en drugs.

Bij jeugdoverlast gaat het vooral om overlast in groepsverband, zowel in 'milde' vorm als hardnekkiger, 'zwaardere' vorm waar meer sprake is van een 'eigen systeem' (hiërarchie) in de groepen en zijn ze lastiger te corrigeren.

Bij jeugd, alcohol en drugs gaat het bijvoorbeeld om overlast van alcohol- en drugsgebruik in de openbare ruimte, eventueel in uitgaansgebied/-gelegenheden. Het drank- en drugsgebruik kan in verband staan met geweld, vernielingen, geluidsoverlast. Ook kleven er gezondheidsrisico's aan het gebruik van alcohol en drugs.

Het aantal meldingen jeugdoverlast is in 2020 en in 2021 fors gestegen. Dit hoge aantal heeft te maken met de coronapandemie en de daaraan gekoppelde, en soms vergaande, beperkende maatregelen, zoals de avondklok. In 2022 zien we uit de 8-maanden rapportage van de politie de cijfers weer dalen, meer in de richting van voor 2020.

In de gemeente Heerenveen was sprake van twee overlastgevende jeugdgroepen. De integrale aanpak – het zogenoemde 7 stappenmodel- is bij de aanpak van beide jeugdgroepen succesvol ingezet. Zoals onder veiligheidsthema 2 omschreven was ten tijde van het loslaten van de coronamaatregelen in de horeca sprake van 'knaldrang' onder jongeren. Zowel politie als VNN noemen het toenemend en laagdrempeliger gebruik van drugs (al dan niet in de horeca) onder jongeren zorgwekkend.

Mogelijke prioriteiten:

- Jeugd, alcohol en drugs

4. Veiligheidsveld 4: *Fysieke veiligheid*

Dit veiligheidsveld concentreert zich op fysieke veiligheidsvraagstukken. Thema's binnen dit veiligheidsveld zijn: verkeersveiligheid, brandveiligheid, externe veiligheid en rampenbestrijding en crisisbeheersing.

Doelstellingen en aanpak rond de thema's brandveiligheid, externe veiligheid en crisisbeheersing staan verwoord in bovenlokale beleidskaders en programma's, in het bijzonder het Beleidsplan Veiligheid 2019-2022 van de Veiligheidsregio Fryslân en de uitvoeringsprogramma's van de FUMO (Fryske Utfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing).

Verkeersveiligheid heeft betrekking op de veiligheid van verkeer voor verkeersdeelnemers in het algemeen, voor specifieke doelgroepen en in bepaalde gebieden (woongebied, scholen, winkelgebied e.d.). Deze veiligheid wordt beïnvloed door fysieke factoren (infrastructuur) en het rijgedrag van verkeersdeelnemers. In de gemeente Heerenveen kent de aanpak op dit thema drie pijlers: infrastructuur, educatie voor specifieke doelgroepen en handhaving. De aanpak staat op zich maar is in 2020 en 2021 ook door de maatregelen rondom corona op onderdelen noodgedwongen gestaakt. De samenwerking en afstemming met politie is wel verbeterd, maar wat betreft de pijler

handhaving is deze, door capaciteitsproblemen bij de politie, vaak te onzeker. Elk jaar wordt er een Actieplan Verkeersveiligheid opgesteld en met de provincie Fryslân afgestemd. Omdat steeds vaker 'de oudere fietser' betrokken is bij ongevallen, is de gemeente aangesloten bij het programma "Doortrappen"; een landelijk programma om senioren in heel Nederland meer en veilig te laten fietsen.

Mogelijke prioriteiten: - Geen

5. Veiligheidsveld 5: *Integriteit en veiligheid*

Binnen dit veiligheidsveld vallen een aantal verschijnselen die meer fundamenteel onze rechtsorde en veiligheid bedreigen, namelijk:

- **Radicalisering en polarisatie:** Bij dit thema gaat het om ideologische groepen/stromingen personen in de samenleving die dermate zijn geradicaliseerd, dat zij door hun wijze van handelen of door hun uitingen zorgen voor maatschappelijke spanningen. Deze spanningen kunnen invloed hebben op de algemene veiligheid (bij toepassen van geweld) of het veiligheidsgevoel van de burgers beïnvloeden. Ook kunnen deze spanningen een bedreiging vormen voor de veiligheid. Er kan sprake kan zijn van dreigend geweld. Deze groepen vergroten de polarisatie in de samenleving, en zetten daarmee het sociaal weefsel onder druk. Stromingen die op die manier kunnen radicaliseren, zijn bijvoorbeeld: rechts-extremisme, islamisme/jihadisme, dierenrechtenradicalisme, asielrechtenradicalisme, links-extremisme.
- **Georganiseerde (ondermijnende) criminaliteit:** Bij dit thema gaat het om vormen van georganiseerde criminaliteit die zich manifesteren in gemeenten/op het gemeentelijk grondgebied, met mogelijk een bedreigende uitstraling naar de (woon)omgeving. Denk aan drugsgerelateerde criminaliteit, mensenhandel, witwassen en vastgoedfraude, Outlaw Motorcycle Gangs (OMG's). Mogelijk dat de fenomenen zich concentreren op bepaalde locaties zoals recreatieparken, bedrijventerreinen, of buitengebieden, waarbij deze locaties aangewezen kunnen zijn als zgn. 'handhavingsknelpunten'. Er kan in verschillende opzichten sprake zijn van verbanden/wisselwerking met de lokale samenleving. De betreffende groepen/personen maken wellicht in bepaalde mate gebruik (misbruik) maken van gemeentelijke voorzieningen en beschikkingen (vergunningen en aanbestedingen). Er kan sprake zijn van verweving van onder- en bovenwereld.
- **Veilige Publieke Taak:** Werknemers met een publieke taak worden regelmatig geconfronteerd met agressie en geweld bij het uitoefenen van hun taak. Denk aan verpleegkundigen, politiemensen, gemeentelijke handhavers, leraren, medewerkers van gemeenteloketten. Maar ook politieke ambtsdragers zoals raadsleden, burgemeesters en wethouders. De maatschappelijke omgeving kan zich intimiderend, bedreigend, soms letterlijk gewelddadig opstellen. Dit is onacceptabel, om meerdere redenen. Het functioneren van de man of vrouw zelf wordt erdoor beïnvloed. De uitvoering van publieke taken heeft ervan te leiden. De integriteit en 'goed bestuur' komen onder druk te staan. Het vertrouwen in de overheid kan aangetast raken (- staat de overheid nog wel voor robuuste uitvoering van haar taken?). En bij gedogen van het geweld groeit de 'onaantastbaarheid' van daders. Agressie en geweld tegen werknemers met een publieke taak hebben een ondermijnend effect op de overheid en moeten stevig aangepakt en zoveel mogelijk voorkomen worden.
- **Informatieveiligheid:** Gemeenten zijn, net als andere (overheids-)organisaties, kwetsbaar als het gaat om de (digitale) dienstverlening - met name het veilig/beveiligd uitvoeren van deze dienstverlening - en het beheer van persoonsgegevens. Als de overheid de digitale beveiliging hiervan niet voldoende kan borgen, is het vertrouwen in de overheid in het geding. Ook kan het de fysieke veiligheid van burgers en organisaties in gevaar brengen; bijvoorbeeld als besturingssystemen van sluizen en bruggen gehackt worden.

- **Ambtelijke en bestuurlijke integriteit:** Schending van integriteit kan samenhangen met belangenverstrengeling maar ook het gevolg zijn van ‘niet-intentionele’ verrommeling van processen. In dit laatste geval ontstaat de integriteitschending min of meer ‘per ongeluk’. Integriteitschendingen kunnen gevolgen hebben voor de lokale veiligheid doordat bijvoorbeeld fysiek gevaarlijke situaties ontstaan of in stand blijven (vergunning voor onveilige gebouwen of bedrijfsvoering), criminele groepen bewegingsruimte krijgen (onvolkomen BIBOB-procedures), ambtenaren of bestuurders kwetsbaar worden voor verdere aantastingen van hun integriteit.

Van de bovengenoemde veiligheidsthema’s hebben extremisme, ondermijnende criminaliteit en digitale veiligheid zowel landelijk als regionaal bijzondere aandacht.

In het RBPV 2020-2023, Noord-Nederland is er nadrukkelijk aandacht voor het thema maatschappelijke onrust of verdeeldheid als gevolg van overheidsbeslissingen. Uit het recente onderzoek van de Rijksuniversiteit Groningen “Fenomeenanalyse Extremisme Noord-Nederland” blijkt dat sinds de uitbraak van de coronapandemie toenemende verharding en verdeeldheid zichtbaar is. Antioverheidssentimenten worden explicieter publiekelijk geuit, en Noord-Nederland neemt, volgens het onderzoek, hierin een bijzondere plaats in. In Noord-Nederland gaat het om een veelzijdig fluïde fenomeen dat zich in de afgelopen jaren snel heeft ontwikkeld en hebben geleid tot een toename in het aantal extremisme gerelateerde incidenten in de regio.

Aanpak van ondermijnende criminaliteit heeft landelijk, regionaal en lokaal de afgelopen jaren steeds meer urgentie gekregen. Bij ondermijnende criminaliteit is sprake van verwevenheid tussen de onderwereld en bovenwereld; legale structuren worden gebruikt voor illegale activiteiten. Ondermijnende criminaliteit is (meestal) onzichtbaar, maar is wel voelbaar in de maatschappij en heeft (zeker op termijn) zichtbare gevolgen voor de inwoners van een gemeente. Ondermijnende criminaliteit is moeilijk in cijfers uit te drukken, maar fenomenen als drugshandel, fraude, witwassen en mensenhandel gaan ook aan de gemeente Heerenveen niet voorbij.

Een andere niet direct zichtbare criminaliteit is digitale criminaliteit. Uit de integrale veiligheidsmonitor blijkt dat het percentage inwoners van de gemeente Heerenveen dat slachtoffer is geworden van online criminaliteit (17%), zoals phishing en online fraude, hoger ligt dan het percentage inwoners dat slachtoffer is geworden van traditionele criminaliteit (11%) zoals woninginbraak. De verwachting is dat digitale criminaliteit de komende jaren alleen maar gaat toenemen in tegenstelling tot de traditionele criminaliteit.

Mogelijke prioriteiten:

- Ondermijning
- Digitale veiligheid
- Extremisme /maatschappelijke onrust/ verharding samenleving

6. Prioriteiten en overige thema’s voor het nieuwe IVP

Aan te bevelen prioriteiten voor het nieuwe IVP 2023-2026 zijn:

- **‘Ondermijnende criminaliteit’**
- **‘Digitale veiligheid’**
- **‘Extremisme/ maatschappelijke onrust’**
- **‘Veilige woon- en leefomgeving’**

Argumenten:

De gemeente Heerenveen heeft op meerdere veiligheidsthema’s de aanpak ‘staan’, zoals op verkeersveiligheid, voetbalveiligheid, de aanpak woninginbraken, en de aanpak jeugdoverlast.

De thema's overlastgevende en verwarde personen, overlast jeugd en huiselijk geweld, waarbij het gaat om (de verbinding tussen) zorg en veiligheid en waarbij de persoonsgerichte aanpak het fundament is, zullen blijvend aandacht en inzet moeten hebben van het team veiligheid. Gelet op het landelijk beleid van 'doordecentralisatie' van de maatschappelijk zorg waarbij mensen met ambulante zorg zoveel mogelijk "gewoon thuis" gaan wonen, en ouderen die dementeren en langer thuis moeten wonen, zijn ontwikkelingen waar we met de effecten ervan de komende jaren rekening mee zullen moeten houden. Om die reden is aan te bevelen om veilige woon- en leefomgeving tot prioriteit te benoemen.

Op de overige 3 voorgestelde prioriteiten, ondermijnende criminaliteit, digitale veiligheid en extremisme/maatschappelijke onrust zal de gemeente Heerenveen nog het nodige moeten investeren om een aanpak te hebben staan. Tevens sluiten deze veiligheidsthema's aan op zowel landelijke als regionale veiligheidsspeerpunten. Door aansluiting te zoeken bij de regionale prioriteiten weten we dat politie en OM zich hiervoor zullen inzetten. Bovendien worden op deze thema's ook aanpakken ontwikkeld en zijn best practices beschikbaar, zodat we effectiever kunnen werken in de aanpak.

Naast de voorgestelde 4 prioriteiten zijn er diverse veiligheidsthema's c.q. reguliere werkzaamheden die door het team Veiligheid zullen moeten worden uitgevoerd. Denk aan voetbalveiligheid en aan openbare ordeverstoringen. Deze zullen als reguliere, going concern werkzaamheden worden opgenomen in het nieuwe IVP.

Samenvatting

Er zijn geen grote veiligheidsissue's in de gemeente Heerenveen. Het is een relatief veilige gemeente waar een ruime meerderheid van de inwoners heeft aangegeven zich veilig te voelen. Dit blijkt uit de Integrale Veiligheidsmonitor (IVM) Heerenveen, waarin 88% van de inwoners aangeven zich nooit onveilig te voelen. Ook geven inwoners van de gemeente Heerenveen aan dat zij over het algemeen tevreden zijn met de leefbaarheid in de woonbuurt. Desondanks blijft er sprake van uiteenlopende kleinere ergernissen in de gemeente, zoals overlast van hondenpoep en te hard rijden.

In het IVP worden de prioriteiten verder uitgewerkt en worden concrete doelstellingen en indicatoren vastgesteld. Deze doelstellingen worden uitgewerkt in het jaarlijkse Uitvoeringsplan Veiligheid. Het ambitieniveau van het IVP en daaruit volgende Uitvoeringsplannen wordt mede bepaald door de financiële middelen die beschikbaar worden gesteld door de gemeenteraad en het aantal inzetbare Buitengewoon opsporingsambtenaren (boa's) van de gemeente. Daarnaast is de sterkte verdeling van de politie evenals de inzet en capaciteit van de ketenpartners van grote invloed op de haalbaarheid van de doelstelling uit het IVP en de Uitvoeringsplannen.

De gemeente Heerenveen kent, in vergelijking met andere gemeenten, een geringere capaciteitsinzet voor leefbaarheid en veiligheid. Bij prioritering en keuzes zal rekening gehouden moeten worden met het voor leefbaarheid en veiligheid beschikbare aantal uren van de boa's, adviseurs openbare orde en veiligheid, wijkmanagers én de te besteden outreachende uren van jongerenwerk. Tevens valt op te merken dat sprake is van een te beperkte capaciteit van de boa's om naar de toekomst toe slagen te maken.